

บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ
ปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดหนองคาย*

ACADEMIC ROLES OF EDUCATIONAL OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING TEACHER PERFORMANCE EFFECTIVENESS IN CHILD
DEVELOPMENT CENTERS UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN NONG KHAI PROVINCE

ปริญญา วงษาเทพ

Parinya Vongsatep

ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ

Thanongsak Khumkainam

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Khon Kean University, Nong Khai Campus, Thailand.

E-mail: Parinya_Vong@kkumail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย 3) เพื่อศึกษาบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักบริหารงานการศึกษา และครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 217 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.991 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 2) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3) บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา(X₅) ด้านการพัฒนา

*Received: 11 February 2023; Revised: 24 April 2023; Accepted: 25 April 2023

ครู(X_4) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(X_1) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร้อยละ 59.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแสดงสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Zy' = 0.384 (X_5) + 0.256 (X_4) + 0.216 (X_1)$$

คำสำคัญ: บทบาททางวิชาการ, นักบริหารงานการศึกษา, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research article intended for 1) study the academic roles of educational administrators. under the local administrative organization in Nong Khai Province 2) study the effectiveness of teachers' performance 3) study the academic role of educational administrators affecting the effectiveness of teachers in child development centers. Under the local government organization in Nong Khai Province the sample group used in this research consisted of 217 education administrators and teachers in child development centers, which were obtained by stratified random sampling. The research tool was a questionnaire. The confidence value was 0.991. The data were analyzed using a packaged program. to find the mean standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research were as follows: 1) Academic roles of educational administrators Overall, the practice was at a high level. The aspect that was most practiced was the aspect of setting up an environment that promotes learning. 2) The effectiveness of the teacher's performance. Overall, the practice was at a high level. The aspect that was most practiced was the aspect of classroom management. 3) Academic Roles of Educational Administrators Affecting Teacher Performance Effectiveness in Child Development Centers Under the Local Administrative Organization in Nong Khai Province For example, educational quality assurance (X_5), teacher development (X_4), and educational institution curriculum development (X_1) were able to jointly predict the effectiveness of teachers in child development centers by 59.9% significantly. statistical at the .05 level by showing the regression equation in standard score format as follows:

$$Zy' = 0.384 (X_5) + 0.256 (X_4) + 0.216 (X_1)$$

Keywords: Academic Roles, Education Administrator, Teacher Performance Effectiveness

บทนำ

ประเทศไทยประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรก ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ซึ่งตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ (2560-2579) มีเป้าหมายคือเด็กทุกคนได้รับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยให้เด็กแรกเกิด - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้และมีทักษะการดูแลและจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับการพัฒนาการเด็กและสถานศึกษาจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ อีกทั้งแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กำหนดให้มีการพัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ระดับปฐมวัยให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่ดี สมวัยทุกด้าน โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565)

ครูปฐมวัย เป็นผู้ทำหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการขัดเกลามารยาททางสังคม และทัศนคติเชิงบวกของเด็กที่มีต่อตนเองและผู้อื่น (ภัสราณีภูษ โปธิอาสน์ และปณัฐธรณ์ จารุชัยนิวัฒน์, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ระบุว่า บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมรอบตัวเด็กมีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนควรจะต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมการเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร พบว่า ปัญหาการบริหารงานทางวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหาที่พบอีกอย่าง คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดการนิเทศ กำกับติดตาม และผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาของศูนย์อย่างต่อเนื่อง ด้านที่มีการปัญหาสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เนื่องจากบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดทักษะ ขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำหลักสูตร (ธนภุต ทัตถิรัตน์ และคณะ, 2564) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีการกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก และมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพตามประกาศมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปี 2562 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สายสมร ชื่อทัศนประสิทธิ์, 2559)

ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาททางวิชาการของนักบริหารงาน การศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการ ที่ จะนำพาองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ และเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทางด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของ ครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ ปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสาเหตุ (Causal Research) มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักบริหารงานการศึกษาและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 66 แห่ง จำนวน 504 คน แยกเป็นนักบริหารงานการศึกษา จำนวน 66 คน และครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 438 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างนักบริหารงานการศึกษา จำนวน 28 คน และครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 189 คน รวมทั้งหมดจำนวน 217 คน ใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และใช้ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ตัวแปรต้น คือ บทบาททางวิชาการของนัก บริหารงานการศึกษา ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การนิเทศการศึกษา (3) การจัด สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (4) การพัฒนาครู และ(5) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) ตัวแปร ตาม คือ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีค่าระหว่าง 0.8 – 1.0 และตรวจสอบความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.991 โดยแบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน หน่วยงานต้นสังกัด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของนัก

บริหารงานการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้สถิติที่เหมาะสม ดังนี้ 1) การศึกษา บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา และ 2) การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การศึกษาบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นต้น

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.46 โดยด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.53 รองลงมาเท่ากันสองด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.39 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา

ด้าน	องค์ประกอบบทบาททางวิชาการ ของนักบริหารงานการศึกษา	ระดับปฏิบัติ		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
1.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.46	0.45	มาก
2.	การนิเทศการศึกษา	4.46	0.50	มาก
3.	การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.53	0.42	มากที่สุด
4.	การพัฒนาครู	4.45	0.49	มาก
5.	การประกันคุณภาพการศึกษา	4.39	0.48	มาก
ภาพรวม		4.46	0.42	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.47 โดยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.51 รองลงมาเท่ากันสองด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย และด้านการพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

ด้าน	องค์ประกอบประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู	ระดับปฏิบัติ		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
1.	การจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย	4.45	0.41	มาก
2.	การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.51	0.41	มากที่สุด
3.	การพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ	4.45	0.35	มาก
ภาพรวม		4.47	0.34	มาก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Coefficient ระหว่างบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดหนองคาย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.670 – 0.831 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.648 – 0.726 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา (X) กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู (Y)

ตัวแปรพยากรณ์	(X ₁)	(X ₂)	(X ₃)	(X ₄)	(X ₅)	(Y)
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X ₁)	1					
การนิเทศการศึกษา (X ₂)	0.767*	1				
การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (X ₃)	0.709*	0.793*	1			
การพัฒนาครู (X ₄)	0.696*	0.747*	0.831*	1		
การประกันคุณภาพการศึกษา (X ₅)	0.670*	0.747*	0.692*	0.770*	1	
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู (Y)	0.652*	0.661*	0.648*	0.702*	0.726*	1

**p < .01

4. บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย พบว่า บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา (X₅) การพัฒนาครู (X₄) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X₁) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 59.5 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรืออำนาจพยากรณ์ $R^2 = 0.599$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย พบว่า บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_5) ด้านการพัฒนาครู (X_4) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = 0.001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.273, 0.181 และ 0.165 ตามลำดับ แสดงสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 1.730 + 0.273 (X_5) + 0.181 (X_4) + 0.165 (X_1)$$

เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.384 รองลงมาคือ การพัฒนาครู (X_4) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.256, 0.216 ตามลำดับ แสดงสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_y = 0.384 (X_5) + 0.256 (X_4) + 0.216 (X_1)$$

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทบาททางวิชาการของ นักบริหารงานการศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	b	S.E.	β		
ค่าคงที่	1.730	0.158	-	10.934	0.001*
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_5)	0.273	0.051	0.384	5.396	0.001*
ด้านการพัฒนาครู (X_4)	0.181	0.052	0.256	3.477	0.001*
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1)	0.165	0.048	0.216	3.424	0.001*
$R = 0.774, R^2 = 0.599, \text{Adjusted } R^2 = 0.593, \text{S.E.} = 0.022, F = 11.723$					

** $p < .05$

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้พบข้อประเด็นที่น่าสนใจ และนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัยพบว่า บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปราย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายชัดเจนในการส่งเสริม สนับสนุน จัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (แผนพัฒนาการศึกษา 4 ปี พ.ศ.2561-2565) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี ทองสำฤทธิ์ ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นการจัดสิ่งต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ที่อยู่รอบตัวนักเรียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น สภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดจินตนาการที่ดี เป็นต้น ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสม จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของนักเรียน (สุภาวดี ทองสำฤทธิ์, 2561)

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แต่เมื่อวิเคราะห์ผลแล้วยังอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักบริหารงานการศึกษา ยังมีการประชุมวางแผนออกแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา พ.ศ.2564) ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โควิด-19 ในจังหวัดหนองคาย ประกอบกับคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหนองคาย ที่สั่งให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิดทำการเรียนการสอน เพื่อควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ทั้งครูและนักเรียนได้ปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เป็นแบบ ON Hand เรียนที่บ้าน โดยใช้ใบความรู้และใบงาน นักบริหารงานการศึกษา ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว แต่ด้วยสถานการณ์ที่ตรงเครียดของการควบคุมโรค ทำให้บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559)

2.2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเท่ากันสองด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย และการพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปราย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี

เห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2562 มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย มียุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นไปตามมาตรฐาน จัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัย เหมาะสม กับการใช้งานและเพียงพอ จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีจำนวนเพียงพอ สะอาด เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา ชาทยาภา ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการชั้นเรียนเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ผลวิจัยพบว่า การจัดการชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ครูวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าแล้วนำมาใช้ปฏิบัติตามความจำเป็น ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับสภาพห้องเรียน พฤติกรรมนักเรียนหรือการสอนของครู โดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการรอบด้านของเด็ก ทั้งนี้ เพื่อให้ห้องเรียนหรือชั้นเรียนบรรลุเป้าหมายทางการเรียน ประกอบด้วย 1) การจัดการชั้นเรียนทางกายภาพสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อการเรียนรู้ 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ 4) การจัดข้อมูลสารสนเทศ (พนิดา ชาทยาภา, 2563)

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงเท่ากันสองด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย แต่เมื่อวิเคราะห์ผลแล้วยังอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย มีมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีมาตรฐานคุณภาพตามหลักวิชาการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของรวี ศิริปริชยากร และขวัญใจ จริญญาทัศน์กร ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายก ตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านจัดการเรียนการสอน คือ 1) การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน โรงเรียนและชุมชน 3) การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (รวี ศิริปริชยากร และขวัญใจ จริญญาทัศน์กร, 2562)

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเท่ากันอีกหนึ่งด้าน คือ การพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ แต่เมื่อวิเคราะห์ผลแล้วยังอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ได้นำมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ครูเข้าร่วม ชมรม สมาคม ภาควิชาเครือข่ายระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่มีการช่วยเหลือสนับสนุนดำเนินกิจกรรมทางด้านวิชาการ ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อยกระดับสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย และภายในองค์กรครูดำเนินการสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้หรือทักษะ ระหว่างครูด้วยกันและผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ ทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยเพื่อสร้างชุมชนแห่ง

การเรียนรู้ (PLC) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559)

2.3 บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย

จากผลการวิจัยบทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_5) ด้านการพัฒนาครู (X_4) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) ทุกด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_5) เป็นตัวแปรแรกที่จะเข้าสมการในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.726 ($R = 0.726$) และมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 52.60 ($R^2 = 0.526$) ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด กำหนดเป้าประสงค์ (Goals) การบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด (KPIs) มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกปี การศึกษา มีการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อยู่เสมอ (ธนภฤต หัตถิรัตน์ และคณะ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัยวรรณ นรินรัตน์ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สรุปผลการวิจัยไว้ว่า การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบ กลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบด้วย 1) การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) การตรวจสอบและทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษา 4) การติดตามผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (อุทัยวรรณ นรินรัตน์ และคณะ, 2561)

เมื่อเพิ่มด้านการพัฒนาครู (X_4) เข้าไปในสมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.759 ($R = 0.759$) และมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 57.70 ($R^2 = 0.577$) เนื่องจากจากตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณในทุก ๆ ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีการตั้งงบประมาณสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และครูต้องเข้ารับการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เพื่อให้ผ่านตามตัวชี้วัด หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการ

ปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ. 0206.7/ว 23 ลงวันที่ 3 กันยายน 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกาญจน์ ไกรบำรุง ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูผู้สอนโรงเรียนเสิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา กล่าวว่าการพัฒนาครู คือ กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ การจัดกระบวนการเรียน เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรม และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการฝึกอบรม 2) ด้านการศึกษาดูงาน 3) ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา 4) การเป็นผู้นำทางวิชาการ 5) การสนับสนุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล (ศิริกาญจน์ ไกรบำรุง, 2559)

เมื่อเพิ่มด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) เข้าไปในสมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.774 ($R = 0.774$) และมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 59.90 ($R^2 = 0.599$) เนื่องมาจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ วันที่ 2 มกราคม 2562 กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2562 มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 1 บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ 1. จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวง ศึกษาธิการ 2. นำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้อบรม เลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตประจำวันและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3. ประเมินผลการนำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้ 4. นำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สอดคล้องกับวิจัยของณรงค์ พิมสาร บังอร โกศลปริญญาพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พัวพรพงษ์ ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร คือ กระบวนการของการเปลี่ยนแปลง แนวทางการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้มีการวางแผนไว้แล้ว มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การนำหลักสูตรไปใช้และบทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอน (ณรงค์ พิมสาร และคณะ, 2563)

สำหรับด้านที่ถูกคัดออกจากสมการ และไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี 2 ด้าน คือด้านกรณีพิเศษการศึกษา ถึงแม้จะสอดคล้องกับงานวิจัยของอลงกรณ์ ไกรสินธุ์ สถาพร สังข์ชาวสุทธิรักษ์ และบรรจง เจริญสุข กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ซึ่งผลลัพธ์อยู่ที่คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนการสอน (อลงกรณ์ ไกรสินธุ์ และคณะ, 2564) แต่ในครั้งนี้นพบว่า การนิเทศการศึกษา ไม่สามารถพยากรณ์การส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2564 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด จะกำหนดแผนการนิเทศการศึกษาไว้ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง แต่เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมา และป้องกันการแพร่กระจายไปยังเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครองและชุมชนอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึง

มีคำสั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียน การสอนเป็นแบบ ON Hand เรียนที่บ้านโดยใช้ใบความรู้และใบงาน ทำให้วัฒนธรรมการทำงานของนัก บริหารงานการศึกษาที่ต้องออกนิเทศ ตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (คำสั่ง คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหนองคาย ที่ 19/2564 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2564)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นอีกด้านที่ไม่ส่งผลต่อการเป็น ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถึงแม้ผลการวิจัยของประวีณา โภควณิช และต้องลักษณะ บัญชธรรม ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ด้าน 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล (ประวีณา โภควณิช และต้องลักษณะ บัญชธรรม, 2560) แต่เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ทำให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปิดทำการเรียนการสอน ตามคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหนองคาย เพื่อ ควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ ต้องหยุดตามสถานการณ์ในปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำกับครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ให้เตรียมความพร้อมของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก ให้พร้อม ใช้งาน และเปิดทำการเรียนการสอนตลอดเวลา (คำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหนองคาย ที่ 34/2564 ลงวันที่ 10 กันยายน 2564)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ บทบาททางวิชาการของนักบริหารงาน การศึกษาอย่างน้อยหนึ่งด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งใน วิจัยครั้งนี้ บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา ประกอบด้วย ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา (X_5) ด้านการพัฒนาครู (X_4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) สามารถส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการ ปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ การประกันคุณภาพ การศึกษา (X_5) การพัฒนาครู (X_4) และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) ตามลำดับ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น นักบริหารงานการศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อ กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้มีการวางแผนไว้ ให้ตรงตามสภาพจริง สามารถนำผล การประกันคุณภาพการศึกษา ไปกำหนดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย และการพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเท่ากัน ดังนั้น นักบริหารงานการศึกษาควรวางแผนพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีการทำวิจัยในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสนับสนุนเงินงบประมาณ ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มทักษะทางด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาททางวิชาการของนักบริหารงานการศึกษา พบว่ามี 3 ด้าน คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาครู และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย ควรให้ความสำคัญ พัฒนาด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักบริหารงานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาร่วมกับครู ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย.
- ณรงค์ พิมสาร และคณะ. (2563). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 7(2), 315-324.
- ธนกฤต หัตถ์ธีรัตน์ และคณะ. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 35-49.
- ประวีณา โภควณิช และต้องลักษณะ บุญธรรม. (2560). ความต้องการจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พนิดา ซาตยาภา. (2563). การจัดการชั้นเรียนเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14(3), 224-240.
- ภัสราณัฐ โปธิอาสน์ และปณัฐชนน จารุชัยนิวัฒน์. (2563). บทบาทครูอนุบาลในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัว เขต 2. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 12(2), 474-490.
- รวี ศิริปริชยากร และขวัญใจ จรรย์ทัศน์กร. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครนายกตามการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ศิริกาญจน์ ไกรบำรุง. (2559). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูผู้สอนโรงเรียนเสียงสูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นครราชสีมา. *การประชุมวิชาการและเสนอ*

ผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2 : บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความ
ยั่งยืน 17 มิถุนายน 2559 วิทยาลัยนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, 963-970.

สายสมร ชื้อทัศนประสิทธิ. (2559). ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี. ใน *ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*.
มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
แห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. ใน
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.

อลงกรณ์ ไกรสินธุ์ และคณะ. (2564). การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา
ในอำเภอท่าฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. *วารสาร
รัชต์ภาคย์*, 15(41), 296-309.

อุทัยวรรณ นรินรัตน์ และคณะ. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช
เขต 4. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครศรีธรรมราช.